

Metody walki z chwastami w gospodarstwie ekologicznym

Z punktu widzenia gospodarki rolnej chwasty są roślinami niepożądanymi, ponieważ:

- powodują obniżkę plonów roślin uprawnych,
- konkurują o te same zasoby składników pokarmowych, wody i światła co roślina uprawna,
- charakteryzują się szybkim początkowym wzrostem części nadziemnej i korzeni co daje przewagę nad rośliną uprawną w pobieraniu wody i składników pokarmowych,
- charakteryzują się dużym współczynnikiem rozmnażania i zdolnością kiełkowania w zróżnicowanych warunkach i terminach, szybkim przechodzeniem pełnego cyklu rozwojowego i samopylnością większości gatunków, co sprzyja ich rozprzestrzenianiu i zachowaniu zdolności kiełkowania przez wiele lat.

W gospodarstwie ekologicznym najlepsze efekty w zwalczaniu chwastów daje metoda mieszana tzn.:

- właściwy płodozmian – polegający na uprawie roślin jarych i ozimych na przemian, jednorocznych i wieloletnich, głęboko i płytko korzeniących się, uprawianych w zwartym łanie i szerokich rzędach, z udziałem wieloletnich roślin motylkowych lub ich mieszanek z trawami,
- uprawa międzyplonów np. ścierniskowych lub uprawa współrzędna roślin w międzyrzędziach np. trawy, koniczyny białej,
- uprawa odmian, których nasiona szybko kiełkują, a rośliny wykazują się szybkim przyrostem masy wegetatywnej,
- zapobieganie wprowadzenia do gospodarstwa razem z materiałem siewnym nieznanym nasion chwastów,
- stosowanie odpowiednich dawek nawozów we właściwych terminach, wykorzystanie dobrze przekompostowanego nawozu naturalnego,
- wykorzystywanie do okrycia powierzchni gleby biomasy organicznej w postaci mulczu (fot. 1.) np. słomy, trocin rozkładanych w międzyrzędziach, albo okryw z czarnej folii lub włókniny,
- dbałość o miedzę i nieużytki.

W walce z chwastami można stosować następujące sposoby:

- orka z płytkim odwracaniem gleby,
- częste pielenie mechaniczne lub ręczne,
- w miarę możliwości stosowanie (szczególnie w uprawach warzywniczych) wypalacza płomieniowego (fot. 2.),
- stosowanie chemicznej ochrony roślin po przekroczeniu progu szkodliwości.

Oprócz negatywnych skutków występowania chwastów w uprawach roślin należy pamiętać o ich pozytywnym znaczeniu. Chwasty chronią wierzchnią warstwę gleby przed erozją, zaskorupieniem czy wysuszeniem, rozluźniają głębsze warstwy gleby, poprawiają warunki powietrzno-wodne w glebie. Przyczyniają się do wzrostu bioróżnorodności, ponieważ są siedliskiem i źródłem pożywienia dla pożytecznych owadów, które niszczą agrofagi roślin uprawnych. Nasiona chwastów są źródłem pożywienia dla ptaków. Wiele chwastów posiada właściwości lecznicze i znajduje zastosowanie w ziołolecznictwie. Chwasty wykorzystuje się do sporządzania preparatów – gnojówek, wywarów, które są wykorzystywane w ochronie przeciw szkodnikom roślin uprawnych.

Anna Janus

Fot.1 Wypalacz płomieniowy do zwalczania chwastów w gospodarstwie ekologicznym

Fot. 2. Mulcz w postaci pociętej słomy w uprawie papryki

Fot. 3. *Mulcz w postaci skoszonej trawy w uprawie roślin*